

Gladsaxe Kommune
Forsyningsafdelingen
Rådhus Alle 7
2860 Søborg

Hørings svar til forslaget til klimatilpasningsplan fra Foreningen Lokal Agenda 21 i Gladsaxe

---

Klimatilpasningsplanen er på flere områder et imponerende arbejde. Det må have været et overordentligt krævende arbejde at kortlægge de sandsynlige fremtidige skybrudsbelastede områder.

Det er glædeligt at oversvømmelseskort, værdikort og risikokort er anført hver for sig, så den enkelte på oversvømmelseskortet selv kan vurdere risici uden at medtage værdisætningen, som må være behæftet med store usikkerheder. Det er jo en sammenvejning af flere forhold, og detaljeringsgraden rækker næppe til at kunne tage hensyn til alle variable. Det bør også understreges, at kraftige skybrud kan medføre betydelige, om end kortvarige, lokale opstemninger af vand uden for risikoområderne, specielt nederst på længere skråninger.

Vi savner dog følgende:

- En prioriteret handlingsplan, så borgerne kan se om - og i givet fald hvornår - der påtænkes initiativer i vedkommendes lokalområde - eller om det alene er op til den enkeltes private initiativ at sikre sig.
- En beskrivelse af det scenarium vi står i. Når så kostbare tiltag skal prioriteres frem for andet, så bør der være anført facts for at verificere rimeligheden af prioriteringen - ikke at vi betvivler den - men vi savner bedre dokumentation. I den sammenhæng kan det måske anføres, hvad nedbørs-hændelser har kostet i f.eks. de forløbne seneste 5 år, så det ikke alene er de estimerede fremtidige udgifter, der fremgår.
- En oversigt over hvilken del af den forventede udvikling i vandprisen, der kan henføres til de aktuelle tiltag - idet finansieringen af planen i vid udstrækning sker via vandprisen (afledningsafgiften).
- Blot et enkelt eksempel på en beregning af risiko for belastning ved nedbørs-hændelser for et helt konkret område - og med alle mellemregninger. Det kan evt. anføres i et bilag (f.eks. en PDF-fil)

Planen kommer rundt om rigtig mange aspekter af selve nedbørshåndteringen, så på det område kan vi umiddelbart kun tilføje, at øget nedbør i vinterperioden i form af sne kan give anledning til vurdering af bygningers evne til at modstå evt. øget snetryk. Kombinationen af stort snetryk og uheldig konstruktion kan som bekendt have dramatiske konsekvenser (jf. Ballerup Arena).

Planen er Gladsaxes første og skal foreløbig være gældende til 2018, men lægger op til tiltag vedr. nedbør, der rækker 25 år ud i fremtiden. Lovgivningsmæssigt synes der ikke til at være krav om, at kommunerne skal udarbejde planer for andet end udfordringerne ved nedbør inden udgangen af 2013 og der er desværre heller ikke beskrevet ret meget andet i planen.

Uanset det vigtige og store udførte arbejde vil vi således mene, **at den foreliggende plan snarere burde kaldes en nedbørstilpasningsplan**, for klimaændringerne kan forudses at have en meget lang række andre effekter, som det bestemt også er yderst vigtigt at forholde sig til. Det er derfor også stærkt bekymrende at afsnittet "Baggrund" nævner at: *"Her kan du læse mere om den økonomi, som der er behov for de næste 25 år for at udføre klimatilpasning i Gladsaxe Kommune."* når altså "kun" nedbørsdelen for alvor er omfattet.

Om planforslagets nuværende indhold kan i øvrigt nævnes følgende:

I afsnittet "Relation til anden planlægning" mener vi, at der **mangler en henvisning til Naturplanen**, da ændrede nedbørsforhold også kan påvirke naturen i områder omfattet af naturplanen – herunder f.eks. via overløb til recipienter. Det er fint, at der omtales hvordan der kan opnås fordele for natur ved lokal håndtering af regnvand, men oversvømmelse af levesteder må være en trussel mod naturen i nogle områder, så vi forstår ikke, at det i afsnittet "Risiko og muligheder" er anført at *"Vand der ligger i parker, grønne områder eller på mindre veje har vi ikke defineret som et problemområde."* Som minimum bør planen overveje varigheden af sådanne lokale oversvømmelser, idet skadevirkning på den lokale natur hænger nøje sammen med, hvor længe normalsituationen er forstyrret.

Det glæder os dog, at der under "Udviklings- og undersøgelsesprojekter" - "Handling" - "5.2 Kortlægning af mulige vandveje" omtales *"behov for en nærmere analyse af, om søer, vandløb og vådområder reelt kan bruges som modtager af vandet i en skybrudssituation. Det skal også vurderes, hvilket potentiale der er i at åbne rørlagte vandløb og bruge dem som vandveje."* Tilsvarende er det fint at idékataloget omfatter "Træer i byen" som en mulig indsatsmulighed, da dette både kan medvirke til en "forgrønnelse" og have en kølende effekt via fordampning. Bemærk dog, at ikke alle træarter kan formodes at være lige velegnede, idet de både skal kunne optage og fordampe betydelige mængder vand, når behovet er til stede, tolerere et vist niveau af tørke og være vindstabile.

Under Handlinger - Kampagner og vejledning fremgår ikke hvilken rolle **grønt IDÉ-center** tiltænkes, men vi håber, at centeret i vidt omfang vil blive benyttet som et centralt omdrejningspunkt for informationsindsatsen, f.eks. hvordan private haver kan tilbageholde nedbør uden at skade bebyggelsen.

Som sagt mener vi at det er yderst vigtigt at inddrage en række andre udfordringer i klimatilpasningsplanen.

Andre udfordringer end nedbør fremgår f.eks. af "Klimatilpasning af Danmark" – Ingeniørforeningen i Danmarks klimaplanlægningsstrategi fra marts 2012. Med inspiration fra denne kan f.eks. nævnes følgende udfordringer:

Vandmiljø – der både påvirkes af højere temperaturer og ændrede hydrologiske forhold. Det kan f.eks. være større variation mellem tørre og våde perioder, oversvømmelse af levesteder etc. Højere temperaturer i søer kan medføre ringere iltforhold, lavere vandkvalitet og forringet biodiversitet.

Klimatilpasning af byggeriet – det gælder udover nedbør jo også ændrede temperaturforhold, hyppigere og kraftigere stormhændelser, varmeø-effekter i byområder etc. Hvis vi får mildere vintre vil det resultere i øget luftfugtighed og øget risiko for skimmelsvamp. I de varme perioder vil behovet for ventilation, køling og solafskærmning blive forøget. Der kan også være god grund til en indsats for at forebygge nedbrud af følsomme tekniske systemer som følge af voldsommere vejr – dvs. elforsyning, IT/ kommunikation etc.

Transportsektorens klimatilpasning – kan f.eks. omfatte at togenes køreledninger dimensioneres for voldsommere vindpåvirkning, vurdering af risiko for solkurver ved høje temperaturer – og i givet fald konstruktiv forebyggelse af samme. Selv om der i beskrivelserne af problemområder er omtalt påvirkning af trafikale knudepunkter, så skal der måske alligevel f.eks. kundesendes trafikmeldinger ved ekstreme vejrsituationer etc. Dertil kan vi tilføje, at ændret klima måske også kan give afledte driftsopgaver i form af øget indsats overfor nedfaldne blade, der kan risikere at stoppe vandafledning samt – i kombination med nedbør - give glatte fortorve/cykelstier.

Udover ingeniørforeningens bud vil vi gerne henlede opmærksomheden på:

Biodiversiteten generelt

Et evt. mildere vinterklima vil give en række etablerede skadedyr bedre vilkår, men det kan også give nye muligheder for invasive arter, både med hensyn til at nye arter får fodfæste og at eksisterende invasive arter bliver en langt større belastning.

Et punkt i planen vedr. biodiversitet kunne søge at finde områder hvor håndteringen af nedbør i særlig grad ville styrke naturindholdet i urbane biotoper og fremme spredningsmuligheder for hjemmehørende arter.

Vi står naturligvis til disposition for yderligere information.

Mange venlige hilsener

På vegne af
Foreningen lokal Agenda 21 i Gladsaxe